

SREČNO 1978

željijo

*všem članom delovne skupnosti,
njihovim svojcem,
upokojencem, našim vojakom,
poslovnim prijateljem
in vsem brcalcem Verige*

SAMOUPRAVNI ORGANI,
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN
UREDNIŠTVO GLASILA

Ocena poslovanja 1977 — predvidevanja za 1978

Glavnemu direktorju dipl. ing. Golcu smo ob koncu leta 1977 in prihodu novega 1978 postavili samo dve vprašanji. Odgovore nanje objavljamo v nadaljevanju.

Prvo vprašanje

Kako ocenjujete splošno poslovanje naše delovne organizacije v letu 1977? S katerimi težavami ste se kot direktor v glavnem soočali v tem letu in kako ste zadovoljni z doseženimi rezultati?

Odgovor

Letošnja proizvodnja bo po teži izdelkov za ca. 2% večja od lanske, po vrednosti pa za 38%.

Planske naloge bomo v proizvodnji dosegli le okoli 90%, vrednostno prodajo pa 100%.

Gornji podatki veljajo za celotno delovno organizacijo, posamezne TOZD pa so te rezultate različno dosegale.

V celoti s poslovanjem v letošnjem letu kljub velikemu prizadevanju večine članov kolektiva ne moremo biti zadovoljni, čeravno smo v primerjavi z ostalimi DO v Slovenskih železarnah po gornjih rezultatih v zgornji polovici.

Letošnje leto sta nam na trgu delala največ težav dva problema, in to:

— prodaja drobnih lesnih vijakov in

— prodaja sidrnih verig.

Zaradi nesolidne izdobe smo izgubili nekaj kupcev doma, pa tudi izvoz ni uspel, saj nismo mogli prodati planirane količine vijakov. Vzrokov za to je več. Doma povzročajo ne malo težav novo zgrajene kapacitete, za vijake v tujini pa močna konkurenca, saj so cene, po katerih bi vijake lah-

ko prodali, običajno več kot 30% nižje kot doma.

Pri sidrnih verigah je pomankanje naročil v izvozu iskati v krizi, ki jo preživlja ladjedelništvo v svetu. Znano je namreč, da danes delajo evropske ladjedelnice le z eno tretjino svojih zmogljivosti. Dobro je, da smo problem ladjedelništva v naši državi uspešno rešili.

Več težav nam je poleg omenjenih povzročila tudi oskrba z jeklom. Ta še vedno ni stekla tako, kot si mi želimo in kot je zahteval že sam delavski svet SOZD na svojih zasedanjih.

V proizvodnji nam je veliko težav delalo tudi neupoštevanje planskih nalog, slabo koordiniranje pri planiranju, saj je bilo orodje skoraj permanentni problem predvsem v vijačni kakor tudi v ostalih proizvodnih TOZD. Tu bo moral planski oddelek res pošteno pljuniti v roke in delo v proizvodnji krmiliti s sodobnimi metodami. Dogovorili smo se že, da v proizvodnji ne sme nihče brez planskega menjati proizvodnega programa. Od naših sodelavcev pa je sedaj odvisno, ali bodo zadevo izpeljali. To poudarjam zaradi tega, ker smo imeli letos zelo veliko intervencij naših kupcev na najvišji ravni. To pa ni dobro, temu se moramo odločno zoperstaviti in zopet pridobiti ime solidnega dobavitelja tudi pri izpolnjevanju terminskih nalog.

To leto je bilo zame, lahko rečem, najtežje v mojem devetletnem službovanju na tem delovnem mestu. Vzrokov za to je več, razumeti pa je treba, da je bilo to leto velikih sprememb in novosti, pa tudi

veliko nejasnosti pri posameznih članih kolektiva. No, več ali manj bomo zadevo pripekljali do konca, nerešene probleme pa bomo še obravnavali v letu 1978. Dostikrat zaradi osebnih interesov in netočnih podatkov trošimo energijo tam, kjer je ne bi smeli, stvari, ki bi se jim morali posvetiti, pa ostajajo v ozadju.

Drugo vprašanje

Plani proizvodnje, investicij in drugi za leto 1978 so gotovo že znani. Kakšni so po vašem mnenju izgledi za delo in poslovanje DO v prihodnjem letu? Ali so ustvarjeni vsi pogoji za normalno delo in kakšne težave pričakujete v letu

1978 glede na dosedanje izkušnje?

Odgovor

Mislím, da drugo leto ne bomo imeli toliko težav na trgu kot letos, saj smo pričeli reševati prodajo že letos. Mislím, da nam novo komercialno vodstvo daje mnogo upanja. V posameznih TOZD bi lahko še več prodali, kot smo sposobni izdelati, je pa še nekaj težav s sidrnimi in rudarskimi verigami, za kar pa imamo tudi že dalj časa več železa v ognju.

Največjo odgovornost bodo v letu 1978 nosile same TOZD, predvsem zaradi stroškov. Brezkompromisno se bodo morale spopasti s tistimi problemi, ki večajo slabo storilnost in povzročajo veliko rast stroškov.

Nepripravom, ki želijo velik OD za slabo in malo

dela, bodo morali pokazati vrata. Glede investicij nas čakajo v letu 1978 velike naloge. Po izračunih bomo za predvideno realizacijo potrebovali 17 starih milijard, kar bo absolutni rekord v občini za vse čase nazaj.

Naj naštejemo le glavne naložbe:

- obrata TIO orodjarna in skladišča — 10 milijard;
- kompresorska postaja, ki se že gradi — 0,7 milijarde;
- priprava materiala ob sidrnih verigah — 1 milijardo.

Nadalje se predvideva še nabava strojne opreme, modernizacija galvanike nas bo stala 600 starih milijonov dinarjev. Pogodba je že podpisana, gradili bomo tudi nov stanovanjski blok, itd.

Nimamo še rešenega vsega glede oskrbe z materia-

Nadaljevanje na 2. str.

Rezultati proizvodnje v novembru

V novembru smo proizvodni plan dosegli količinsko 90 %, kar predstavlja proizvedeno količino 1710 ton (upoštevane je interni promet), vrednostno pa 101 %. Količinski plan proizvodnje sta presegla TOZD verigarna in TOZD kovačnica, vrednostnega pa TOZD vijakarna, TOZD verigarna, TOZD orodjarna in TOZD vzdrževanje. Problematična je še vedno proizvodnja v TOZD sidrne verige, saj se razmere na trgu sidrnih verig še vedno niso izboljšale.

Za eksterni trg smo proizvedli 1093 ton, kar predstavlja 82 %. Kumulativni podatek kaže na 88 % izpolnitev plana proizvodnje. Do konca leta bomo predvidoma izdelali 14.200 ton. V primerjavi z lanskim letom je to 2 % več. Proizvodnja je bila naslednja (v tonah):

VIJAKI	
kovinski	22
sponski	22
lesni	80
lesni pos.	99
ZAKOVICE	26
RAZCEPKE	5
ZIČNIKI	7
VERIGE	
nav. metrske	154
visokoodporne	32
opremljene	259
sidrne	169
ODKOVKI	85
ZICA	153
SKUPAJ	1093

Prodali smo 1240 ton izdelkov, od tega doma 889 ton in v izvoz 351 ton. Med letom so bile zaloge gotovih izdelkov visoke, v zadnjih mesecih so se znižale. Če primerjamo količinsko prodajo s proizvodnjo, vidimo, da smo uspeli realizirati 99 % proizvodnje. Pričakujemo, da bo prodaja uspešna tudi v decembru.

Izvoz je bil v novembru dosežen 89 % v primerjavi s planiranim, se pravi, da je bil večji od povprečja v prejšnjih mesecih. Ocena za dosežen izvoz v letošnjem letu je 3.786.322 \$, to je kar 1253 tisoč dolarjev manj kot smo predvidevali. Večji del smo izvozili na konvertibilno področje (68 %).

Prodaja je bila v novembru nad predvideno, dokončnih podatkov še nimamo, vendar ocenjujemo 25 % preseganje prodajnega plana. V razdobju januar—november smo dosegli plan 94 %, kar pa predstavlja kar 136 % več kot v preteklem letu.

Število zaposlenih je bilo konec novembra 1312, povprečno stanje letos pa je bilo 1289. V primerjavi s predvidenim številom zaposlenih je to 97 %. Še vedno primanjkuje kvalificirane delovne sile za TOZD orodjarna in TOZD Industrijska oprema.

Zaloge surovin so manjše kot v preteklem letu, kar pa pogosto negativno vpliva na potek proizvodnje, ker ni na razpolago ustreznih surovin. Porastle so zaloge pomožnega materiala, gori-

va, drobnega inventarja in embalaže. Prav tako so večje zaloge nedovršene proizvodnje, polizdelkov in gotovih izdelkov. V zadnjih dveh mesecih so se te znižale, vendar še presegajo planirano raven. Večje zaloge povzročajo daljšo vezavo obratnih sredstev, katerih nam primanjkuje in bo treba ponovno iskati kredite za kritje trajnih obratnih sredstev. Zaradi sistema obračuna po variabilnih stroških vsako povečevanje zalog gotovih izdelkov negativno vpliva na finančni rezultat.

Ob koncu dajemo še pregled nad doseženimi osebnimi dohodki na zaposlenega. Tovarna veriga je na prvem mestu med predevalci. V tem povprečju so prikazani vsi izplačani osebni dohodki, tudi za nadurno delo. Zato nam včasih zamegli pravo sliko o doseženih osebnih dohodkih. V zadnjih mesecih je bilo število nadur večje in zato je tudi povprečje porastlo. Samoupravni sporazum o delitvi OD črne in barvne metalurgije smo v razdobju I.—IX. presegli 0,5 %.

DO	plan	dosež.	indeks
Jesenice	4700	4680	100
Ravne	4900	4844	99
Štore	4600	4675	102
Plamen	4700	4654	99
Tovil	4513	4397	97
Veriga	4465	4837	108
Zična	3750	3739	100
Met. inst.	5430	5620	103
SŽ	7442	7340	99

M. K.

Vendar pa so na novo ustanovljene osnovne organizacije dokazale svojo življenjsko moč ter v preteklem mandatnem obdobju v celoti opravičile svoje obstoje in bi jih tudi v primerjavi z ostalimi osnovnimi organizacijami v občini, lahko v večini ocenili za nadpovprečno aktivne.

Kot eden od značilnih pokazateljev uspešnosti delovanja osnovnih organizacij je prav gibanje članstva, ki kaže na stalno rast v preteklem obdobju in pomeni, da ZK pridobiva na svojem ugledu, saj se vedno več delavcev odloča za vstop v ZK.

V preteklem mandatnem obdobju se je število članov v posameznih OO ZK povečalo takole: vijakarna 54 %, sidrne verige 44 %, kovačnica 40 %, orodjarna 40 %, skupne službe 22 %, verigarna 18 % in vzdrževanje za 16 %. V OO ZK TIO pa se je zmanjšalo za 21 %, kar je posledica prehoda iz te osnovne organizacije v skupne službe.

Celotno število članov ZK v delovni organizaciji je naraslo od 105 v začetku mandatne dobe na 131, kar predstavlja povečanje za 24 % in 10 % od vseh zaposlenih.

Na konferencah so bili izvoljeni sekretarji osnovnih organizacij: za sidrne verige Simič Jovo, za verigarno Zornik Milan, za vijakarno Kok Zdravko, za kovačnico Horvat Martin, za orodjarno Pelcar Stane, za vzdrževanje Rogač Miro, za TIO Džordevič Greta in za skupne službe Smid Vito.

Po zaključku vseh volilnih konferenc se je konstituirala tudi konferenca ZK Veriga, ki bo v prihodnje predstavljala povezovalni organ za vse osnovne organizacije ZK v Verigi. Na seji konstituantne je konferenca izvolila svoj izvršilni organ komite konferenca. V komite konferenca so bili izvoljeni:

Glušič Miha — sidrne verige, Kovač Ernest — verigarna, Kos Zdravko — vijakarna, Melink Gvido — skupne službe, Mlakar Olga — skupne službe, Lipuš Slavko — vzdrževanje, Vovk Janez — orodjarna, Franko Ignac — TIO, Piškur Peter — kovačnica.

ma. Vložil bom vse sile, da bom to uspešno realiziral, saj le sodobna tehnologija daje kolektivu ugodno perspektivo.

Na koncu se želim vsem članom kolektiva v delovni organizaciji, ki so svoje sile vlagali v reševanje problemov v letošnjem letu, iz srca zahvaliti. Svoje nesebično delo naj nadaljujejo tudi v bodoče.

Vsem članom kolektiva in našim upokojencem kakor tudi njihovim svojcem želim srečno in zdravo leto 1978.

Glavni direktor
Vinko Golc, dipl. ing.

Za sekretarja komiteja in konference je bil izvoljen Melink Gvido, za namestnika Glušič Miha in za organizacijskega sekretarja Franko Ignac.

Mislím, da so na odgovorna

mesta in funkcije v ZK res izbrani tisti tovariši, ki uživajo naše zaupanje in so sposobni uspešno uresničevati načrtano politiko ZK.

Vlado Silič

Naših 15 let

GOVOR GLAVNEGA DIREKTORJA NA SLAVNOSTNI SEJI DS

55 let ne pomeni veliko za zgodovinarje, pa tudi ne za nas, kadar se pri kakršnem koli delu vračamo za nekaj stoletij v preteklost. Toda 55 let pomeni zelo veliko nam, živim, ko analiziramo vzpone in padce razvoja naše tovarne.

Leta 1920 je Megušar iz Kropce pričel graditi tovarno. Takrat gotovo ni niti slutil, kakšne posledice bo imela ta odločitev za nadaljnji razvoj Lesc. Sam je že pred začetkom obratovanja prišel v finančne težave in je moral v letu 1922 stopiti po pomoč v Belo Peč, v takratno tovarno veriga. S pomočjo kapitala iz Bele Peči je v letu 1922 stekla proizvodnja verig. Ta je počasi narasčala in leta 1929 znašala že 950 ton pri 140 zaposlenih. Gospodarska kriza v letu 1930 pa tudi leškim delavcem ni prizanašala. Leta 1931 so tedanji lastniki odpustili 30 % delavcev ter znižali proizvodnjo za 48 %. Te težave so bile vzrok, da so takratni lastniki pričeli uvajati proizvodnjo poljedelskega orodja, kar je imelo pozitiven učinek na razvoj podjetja. V letu 1933 je bila proizvodnja že preko 1.000 ton, število zaposlenih pa je ponovno naraslo. Leta 1939 beležimo rekordno predvono proizvodnjo, tj. 2.217 ton izdelkov pri 180 zaposlenih.

kratnih delavcev je premagala tudi to oviro.

V letu 1949 beležimo že nov rekord proizvodnje: 2.891 ton. S preselitvijo proizvodnje vijakov in zakovic iz Maribora v Lesce se popestri proizvodni program in od tedaj dalje beležimo hitro rast tovarne.

13. avgusta 1950 se uresniči geslo revolucije tovarne delavcem. Izvoljen je bil tudi prvi delavski svet in upravni odbor. Tovarna prične izdelovati nove proizvode, si razdeli asortiman s tovarno Plamen in dosega vse boljše rezultate. Iz Lesc prihajajo na trg čedalje bolj zahtevni izdelki tako za široko potrošnjo kot za industrijo, posebno za ladjedelništvo in strojno industrijo.

Močne investicijske naložbe v zadnjem desetletju ter vzporedno z njimi veliki premiki v tehnologiji so nas dvignili med pomembne proizvajalce našega proizvodnega programa, saj se proizvodi izdelani v Tovarni verig danes uporabljajo v eni ali drugi obliki skoraj po vseh kontinentih zemeljske krogle.

Če smo bili pred 10 leti še nepomembni izvozniki, lahko danes s ponosom ugotovimo, da smo ena izmed tistih delovnih

Z rastjo tovarne so se kovali v Lescah tudi neutrudljivi borci za delavske pravice, ki so bile takrat v primerjavi z današnjimi brezpomembne. Znani stavki na Jesenicah so se pridružili tudi kovinarji iz Lesc. Stavka je trajala od 15. maja do 5. junija 1935. Delavci tovarne verig so hoteli sveto povedati, v kako težkih delovnih razmerah delajo in kako nepošteno kapitalisti uživajo sadove njihovega dela. Nizke plače, dolg delovni teden, malo dopustov, minimalne socialne varnosti ter velike krivice na drugih področjih so dale takratni stavki poseben poudarek.

Znana je napredna usmerjenost leškega delavstva v teh časih. V ozadju so stali člani takrat ilegalne komunistične partije, ki je bila duhovni vodja stavke. Septembra 1939 se v Lescah že pojavi ilegalna organiziranost komunistov.

Med vojno je proizvodnja pričela naglo padati, tako da je znašala v letu 1944 le še dobro osmino proizvodnje iz leta 1939. Tovarna je bila v sabotažnih akcijah večkrat porušena in je proti koncu leta 1944 zaradi odhoda večine delavstva v partizane prenehala obratovati.

Obnova po vojni je bila težka, toda železna volja naših ta-

organizacij, ki veliko več izvažajo, kot pa potrebuje tujega denarja za svoje obratovanje. Izvoz, ki je v letu 1969 znašal 1.125.000 dolarjev, se je lani povečal na preko 5 milijonov dolarjev. Mislím, da ni potreben noben komentar. Naj povem le še to, da smo lani 40 % izdelkov izvozili na tuje tržišče.

Velik izvoz, uspešno poslovno leto, to so dokazi, da v Lescah znamo delati, da vse svoje obveznosti do družbe in bank v redu in tekoče poravnamo, torej, da je to, kar imamo, plod naših žuljev in naših delovnih uspehov.

Ko proslavljamo jubileje našega največjega voditelja, ne moremo mimo spomina na vse tiste, ki so žrtvovali svoja življenja za to, kar danes imamo. Prosim, da njihov spomin počastimo z enominutnim molkom — slava jim.

S skromno zahvalo se jim danes oddolžujemo, ko bomo njim, kakor tudi tistim, ki so vse svoje sile pustili v tovarni, odkrili spomenik, v katerem je avtor združil borbo in delo v enem simbolu.

Tovarišice in tovariši! Kakšni pa so naši načrti za prihodnost?

Ob zaključku mandata v ZK

V preteklih dveh mesecih se je aktivnost v ZK kazala predvsem na področju priprav in izvedbe volilnih konferenc. V tem času so bile po vseh OOKZ izvedene volilne konference v skladu s predvidenim programom, kot tudi reorganizacija ZK v delovni organizaciji s konstituiranjem Konferenca ZK Veriga.

Volilne konference pa niso bile samo priprave in volitve novih vodstev ZK, pač pa tudi in predvsem obračun dela preteklega dveletnega mandatnega obdobja.

Na vseh volilnih konferencah, za katere bi lahko ugotovili, da so bile res skrbno in dobro pripravljene, so člani ZK kritično ocenili svoje delo, kot tudi poslovanje v TOZD.

Razprave so bile plodne in konstruktivne ter so objektivno pokazale tudi na nerešena vprašanja in načine za njihovo razreševanje. Na konferencah so člani ZK posvečali največ pozornosti prav gospodarskim vprašanjem, iz česar se da sklepati, da so še kako zainteresirani in si prizadevajo za uspešno poslovanje in gospodarsko stabilizacijo. Precejšen del razprav je bil

Nadaljevanje s 1. str. lom. Če ne bo dovolj domačega jekla, ga bomo morali pač uvažati, da proizvodnja ne bo preveč trpela.

Največja težava pa bo vplejavanja novih elementov plačila po delovnih nalogah in ostalih vzporednih samoupravnih aktih, ki jih moramo urediti in sprejeti. Tudi z reorganizacijo po strokovnih službah, kjer se najbolj upirajo posamezniki ali skupine, ne bo šlo gladko.

Težišče mojega dela bo pa prav gotovo uresničevanje obsežnega investicijskega programa.

Proizvodnja se je gibala v zadnjih letih takole:

Leto	ton	starih din	zaposlenih
1950	2.891	—	405
1960	7.148	2,7 milijarde	874
1970	11.544	8,5 milijarde	1.069
1975	13.147	30,5 milijarde	1.109
1976	14.075	31,2 milijarde	1.121
1977	14.300	40,6 milijarde	1.307

S priključitvijo TOZD TIO smo ponovno zaplavali v velike investicijske naložbe. Te naložbe bodo v bližnji prihodnosti dale boljše delovne pogoje našim sodelavcem iz TOZD TIO in orodjarne, nam vsem, ki delamo v Verigi, pa večjo socialno varnost v prihodnosti. Z realizacijo teh investicij bomo dobili na Gorenjskem nov industrijski center s takim proizvodnim programom, ki bo obstoječim programom zagotovil nadaljnji uspešni razvoj v okviru sestavljene organizacije združenega dela SZ.

Z življenjsko vtaknostjo zakona o združenem delu v našo delovno organizacijo in s takimi delavci, s katerimi se ponša naša delovna organizacija, lahko tudi v perspektivo gledamo z veliko mero optimizma.

Samoupravni organi so od vsega začetka posvečali veliko skrb tudi družbenemu standardu

našega delavca. Delovna organizacija danes razpolaga s preko 280 sodobnimi stanovanji, v naslednjem letu pa bomo dogradili ali dokupili še 30 stanovanj. Lepo število članov kolektiva si je s pomočjo tovarniških kreditov postavilo prijetne lastne hiše, kar nam je še v posebno zadovoljstvo.

Pred leti smo si uredili tudi počitniški dom, katerega urejenost in lepota se lahko kosa z marsikaterim hotelom višje kategorije.

To je le nekaj podatkov o našem delu in razvoju. Če bi jih hoteli bolj natančno analizirati, bi iz tega nastala cela knjiga. Vse to pa smo lahko ustvarili le zato, ker smo vedno imeli veliko več pridnih in politično predanih članov kolektiva, kot pa jih bo danes sprejelo priznanje iz rok predsednika DS DO.

Glavni direktor
Golc Vinko, dipl. ing.

Odkrit je pomnik dela in borbe

V petek, 25. 11. 1977 ob 12.30, se je kljub slabemu vremenu ob zastrtem spomeniku zbrala velika množica delavcev, vabljenih gostov, in vaščanov, da s svojo prisotnostjo počastijo slovesnost.

Komisija za kulturo pri konferenci OOS TVL je organizirala proslavo v počastitev 55. obletnice obstoja DO Tovarne verig Lesce, dneva republike, Titovih in partijskih jubilejev, ter odkritje spomenika v čast borbe in združenega dela.

Spomenik, ki stoji v vsej svoji veličini ob vhodu v tovarno, lahko uvrstimo v sam vrh spomeniške dejavnosti tov. Toneta Svetine ne samo po lepoti, pač pa je pomemben predvsem po ideji.

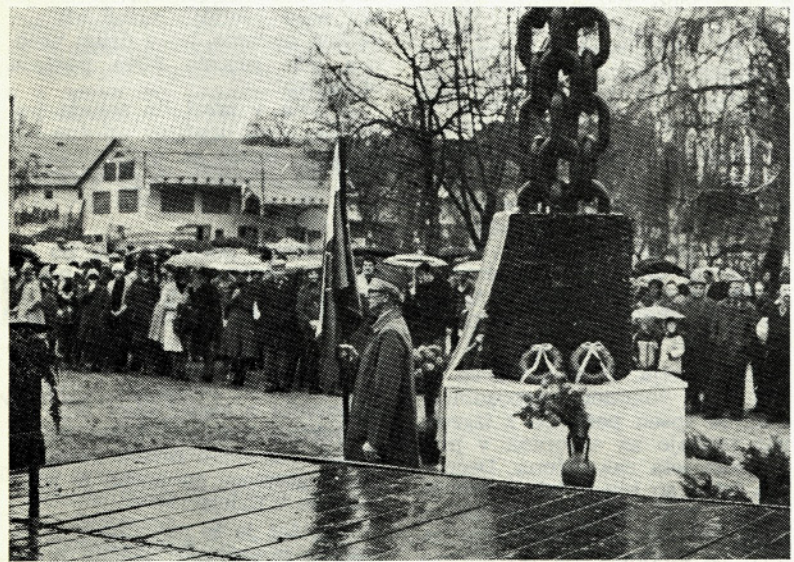
Za tako pomembno delo, podarjeno Tovarni verig Lesce in kraju, se tov. Svetinu še enkrat lepo zahvaljujemo.

Spomenik »BORBA IN ZDRUŽENO DELO« je posvečen delavcem Verige, spominu na delavce-borce, padle v boju za svobodo. Posvečen je delavcem, samoupravljalcem Tovarne verig Lesce.

Vinko Golc je kratko in jedrnat orisal gospodarski vzpon DO od ustanovitve do danes, podal trenutno stanje DO, nakazal nekaj perspektiv razvoja, opozoril na smotrno investicijsko politiko in na pomen in vlogo delavskega samoupravljanja.

Glavni govornik na proslavi je bil član ZIS, sekretar za pravosodje, tov. Ivan Franko, ki je v svojem govoru opozoril na vrsto perečih vprašanj in nakazal nekatera izhodišča. V svojem govoru je med drugim poudaril predvsem zgodovinsko vlogo delavskega gibanja, vlogo delavskega samoupravljalca in vlogo socialističnega samoupravljanja, ki je temelj in vir novih svoboščin in pravic človeka.

Na proslavi so, kljub neugodnim vremenskim pogojem, požrtvovalno in uspešno nastopili še: Mladinski pevski zbor DPD SVOBODA Lesce, pod vodstvom neumornega pevovodja prof. Karla Boštjančiča, folklorna skupina in recitatorji OŠ F. S. Finžgarja Lesce in nepogrešljivi PO DPD SVOBODA Lesce. Vsem nastopa-

Spomenik je odkril bivši borec, zdaj neposredni proizvajalec — žebjar, predsednik DS TOZD vijakarna in podpredsednik aktiva ZB tov. Albin Hrast.

Na proslavi je govoril predsednik konferenca OOS TVL tov. Jože Hozjan. Govoril je o delu in pomenu sindikata zdaj in v preteklem obdobju petinpetdesetih let.

Glavni direktor DO dipl. ing.

jočim se konferenca OOS TVL za sodelovanje iskreno zahvaljuje in se priporoča še za nadaljnje sodelovanje. Posebej se konferenca OOS in vodstvo tovarne zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli k uresničitvi davnih želja vseh delavcev samoupravljavcev TVL, postaviti trajen pomnik naši revoluciji in delu.

Franc Ankerst

Ob spomeniku »Borba in združeno delo«

Ko sem se lotil zamisli, da bi ustvaril spomenik »BORBA IN ZDRUŽENO DELO«, sem moral doživeti in tudi premisliti, kaj veriga pomeni nam in kaj je pomenila v preteklosti ljudskemu rodu. Treba je bilo tudi razmisliti, kako bi se spojili elementi nasilja in svobode, kot so to orožje in verige.

Verige in orožje se lahko smiselno kombinirajo, ker so v dialektični povezavi v vsakodnevni odnosih in zgodovinski pogojenosti.

Zamisel spomenika je v kombinaciji dveh elementov: Podstavka, ki po obliki predstavlja matico vijaka, osnova, iz katere raste navpičnica, je valjasta forma spojenega orožja, ki predstavlja borbo, iz nje pa raste verižna navpičnica — ideja in predstava združenega dela.

Idejna zasnova temelji na spoznanju, da je bistveno za človekov obstoj proizvodnja in delo. Če pogledamo spomenik iz vrha navzdol, vidimo, da je osemtonski kolos navpičnice spojen iz štirih ladijskih verig, ki simbolično obvladujejo štiri strani neba, se prebijajo skozi gmoto orožja — simbol boja, se skozi matico vijaka zasidrajo v železobetone in se spopijajo z zemljo.

To je obenem materializacija marksistične ideologije pogleda na svet v vlogi odnosa človeka v zgodovini. Zemlja — materija, je prvotna. Iz njenih nedrij je človek iztrgal železo. Ideja je drugotna. Duh je izoblikoval formo, ki nosi sporočilo. Čeprav vsaka umetnina govori sama zase in jo človek dojema s čuti, lahko vendar dešifriramo njeno sporočilo tudi v besede.

Element borbe, ki predstavlja našo ljudsko revolucijo, je osnova, skozi katero se prebija nov odnos — združeno delo. Boj je univerzalni zakon narode, zato je nesmiselno izogibati se boju, čeprav greta poraz in zmaga vzporedno, kot greta smrt in življenje. Naše delo je naša svoboda in naša usoda. Zraslo je iz borbe za obstoj v dolgih stoletjih.

Narodnoosvobodilni boj in revolucija pomeni za nas osvoboditev človeka in dela. Z orožjem smo si pridobili svobodo dela in z orožjem jo bomo branili. Sele skozi sposobnost obrambe se veriga pne v vertikalo v smeri neskončnosti, kajti revolucija je večna in idealnega stanja v družbi ni. Njena zavestna svoboda je odvisna od moči temelja, na katerem stoji, ki njen vzpon pogotuje in tudi brani. To pomeni, da svoboda ni podarjena, ampak priborjena vrednota. Ni le spoznana nujnost, temveč kategorija vrednote, za katero se je treba boriti vsak dan sproti.

Posameznik, narod ali ideja, vzemimo združeno delo in samoupravni socializem, ki ga simbolizira verižna vertikala, je svoboda samo toliko, kolikor je močan, da to svobodo tudi ubrani.

Orožje predstavlja tudi univerzalni simbol bitke, kajti, tudi kot element nasilja ima vedno dve plati. Moralno v obrambi, amoralno v osvajalskem napadu. To se sklada z Leninovo definicijo o pravičnih in krivičnih vojnah.

Veriga spada k večpomenskim prasimbolom. Odkar je človek iznašel verigo, se je njen pomen spreminjal. Nehote vzbudi veriga grenke asociacije. Verige suženjstva, to so odnosi zatiranih. Na ladje prikovani sužnji, kaznjenci, Prometej prikovan na steno, ker je hotel bogovom ukrasti ogenj spoznanja. Vendar veriga ni bila samo sredstvo človeku, ki je izkoriščal človeka. Pomen verige so pojmovali tudi drugače. Tudi v tej tovarni proizvajajo verige za pse in verige za prekoceanske ladje. Ena omejuje svobodo gibanja, z drugo je ladji dana varnost. Lenin je v svojem revolucionarnem delovanju rad uporabljal prisposodo verige, ko je govoril, da je treba najti tisti

člen, ki nam bo omogočil potegniti vso verigo, ali, da je veriga močna toliko, kolikor je močan njen najšibkejši člen. Razumeti verigo pomeni doumeti povezanost dela s celoto. En sam člen ni veriga. Nastane ko členi povezujejo drug drugega.

V spomeniku »Borba in združeno delo« ima veriga pomen delovnega simbola. Členi pomenijo tiste osnovne proizvodne in organizacijske celote, ki v sklopu integracij pomenijo sestavne dele višjih enot. Pomenijo tudi neločljivo celoto pluralizma interesov, ali, da je v sožitju in povezavi moč, uspeh in razvoj.

S tem ko posamezni delovni kolektivi ustvarjajo kulturne vrednote — galerije, knjižnice in spomenike, kaže, da se začne zavestni proces poduhovljenja proizvodnje in pojmovanje dela na nov način, ko delo ni le vir profita, izkoriščanja in konflikta, temveč poti k osvobajanju človeka. V neskončni borbi s naravo človek zmaguje. Gre vedno naprej in globlje v spoznanja bistva narave. Saj sam ni nič drugega kot njen najvišji člen v razvoju.

Tu se staplja umsko in fizično delo v neločljivo celoto, ki dokazuje, da je mesto resnične umetnosti tam, kjer se na fronti proizvodnje uresničuje in osvobaja posameznik, ko doumeva velika humanistična sporočila. Umetnost tu služi namenu, da bi lažje živeli in bolje doumevali težave življenja.

Tone Svetina

Tovarišu SVETINI smo zastavili še nekaj vprašanj, na katere nam je odgovoril takole:

VPRASANJE
Vse vaše knjige, ki ste jih doslej napisali in spomeniki, ki so narejeni po vaši zamisli kažejo na to, da ves čas posvečate v glavnem oživiljanju spominov na narodnoosvobodilni boj. Je takšna hipoteza upravičena?

ODGOVOR
Moje delo, bodisi pisanje knjig ali kiparstvo, nima samo namena oživiljanja spominov na narodnoosvobodilni boj, čeprav je to tudi oživiljanje spominov. Moje delo je vojna proti vojni. Na primerih naše narodnoosvobodilne borbe skušam osveščati svet, da je v sedanjih pogojih vojna nesmiselna. Da imajo majhni narodi pravico živeti svobodno — kot veliki. Da narod, ki ne prizna poraza, v borbi za svobodo, ne more biti premagan. Lahko ga uničijo, a premagajo — ne!

VPRASANJE
Doslej ste že izdali 12 knjig, romanov, novel in črtic in med njimi je tudi precej takšnih, ki niso v sklopu vojne tematike, ampak prikazujejo naravo in človeka povezanega direktno z naravo. Kako lahko pisateljsko združite takšna dva različna tematska področja?

ODGOVOR
Narava in borba nista dva različna tematska področja. Življenje v naravi je boj in je zato po svojih zakonih podobno bor-

bi. Mene privlačuje tako narava kot borba. Iz teh imam največ osebnih izkušenj in doživetij, zato tudi lahko pišem o njih.

VPRASANJE
Kaj vas je spodbudilo in kako ste prišli na idejo, da postavite spomenik borbe in dela ravno pred tovarno verig v Lescah, ki je bil odkrit pred letošnjim dnevom republike?

ODGOVOR
Idejo za spomenik pred Tovarno verig sva našla z vašim direktorjem tov. Golcem. Ko je ogledoval moje skulpture, je izrazil željo, da bi tudi pred vašo tovarno stala velika skulptura, ki bi smiselno, kot vsa moja ostala dela, ponazarjala borbo in delo. Tako smo se potem s predstavnikoma vaše tovarne razgovarjali o tej ideji, in to največ s tov. Košnikom in tov. ing. Vogelnikom, kot tudi s tov. Vidicem in drugimi. Večkrat sem si ogledal vašo tovarno in proizvodnjo, in tako se je po nekaj letih, po mnogih variantah modelov izoblikovala dokončna ideja in dokončna forma.

VPRASANJE
Govori se, da je spomenik pred TVL edinstven te vrste v Jugoslaviji. Kaj vi menite o tem?

ODGOVOR
Res je to prvi spomenik »združenega dela« v Jugoslaviji. Prepričan sem pa, da ni zadnji! Umetnost močno prodira v proizvodnjo. V Sloveniji so tovarne — predvsem Železarna Ravne,

Železarna Zreče, ki imajo že desetletno tradicijo kiparske kolonije in so z železnimi skulpturami okrasili ne samo okolico tovarne, temveč dali kulturni pečat svojem kraju! Zato mislim, da je prav, da se v tej smeri zganemo tudi v radovljiški občini ...

VPRASANJE
Na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije ste bili sprejeti kot časten član kolektiva »Veriga« in imeli ob tej priliki zelo uspešen govor. Kaj vam pomeni sprejem za častnega člana v delovni organizaciji in še posebej v kolektivu Tovarne verig?

ODGOVOR
Da ste me sprejeli za častnega člana delovnega kolektiva, sem zelo počaščen, saj sem kot domačin spremljal vzpon tovarne, ter vse njene težave in uspehe. Zdi se mi prav, da se umetniki povežemo s proizvodnjo, kajti, eno brez drugega ne more obstajati.

VPRASANJE
Ogledali ste si našo tovarno in videli našo proizvodnjo. Kakšne vtise imate v zvezi s tem?

ODGOVOR
Tovarno sem si ogledal večkrat. Presenečen sem ob njenem napredovanju, če primerjam, kako je bilo pred desetimi ali dvajsetimi leti! Ko sem delal spomenike, sem se spoznal z mnogimi vašimi delavci. Imate zelo dobre

Nadaljevanje na 4. str.

Zveza socialistične mladine v našem političnem sistemu

Zveza socialistične mladine je organizacija, ki zajema najširše množice mladine, ki je svojo prihodnost zavestno povezala s prihodnostjo socializma. Toda ne bom veliko pretiral, če rečem, da je vloga ZSM v našem političnem sistemu manjša v primerjavi z dejansko vlogo mladine v naši družbi, posebno pa manjša, kot bi to ustrezalo dejanskim družbenim interesom.

Sicer so mnogi zaposleni mladi ljudje izvoljeni v delavski svet delegacije in delegatske skupščine, toda mladinska organizacija kot takšna je še vedno bolj usmerjena na druga področja svoje dejavnosti, kot pa na problematiko delegacij, v katere so izvoljeni tudi mladi ljudje.

Vzroki za takšno stanje so, po vsej priliki, ne toliko v mladinski organizaciji kolikor v nezrelosti vseh tistih odnosov, ki morajo povezati družbenopolitične organizacije z delegatskim sistemom. Z drugimi besedami, vse pomanjkljivosti v odnosu in aktivnosti zveze komunistov do družbenopolitičnih organizacij, pomanjkljivosti v njihovih medsebojnih odnosih, vse slabosti socialistične zveze in položaja sindikatov vplivajo tudi na položaj in vlogo ZSM v našem političnem sistemu.

Organizirane subjektivne sile naše družbe z zvezo komunistov na čelu morajo zagotoviti takšne družbene razmere, v katerih bo mladina resničen subjekt, neposreden udeleženec samoupravnega odločanja o vseh življenjskih vprašanjih. To je izhodišče za večjo družbeno in politično angažiranje mladih generacij. To pa pomeni, da morajo te sile energično obračunati s tendencami, da mladinsko organizacijo držijo na obrobni položaj in da mlade ljudi še vedno s premalo poguma vključujejo v vse oblike samoupravljanja in upravljanja družbe sploh.

Uspehi ZSM in njen prispevek k razvoju socialistične družbe bo toliko večji, kolikor bo ustvarjala pogoje za širšo in hitrejšo vključitev mladih ljudi v vse vrste družbene odgovornosti in družbenega odločanja v delegatskem sistemu. Kajti tudi mlad človek, kakor vsak drug, lahko samo v življenjski praksi, pri delu in odgovornem odločanju, preverja samega sebe, svoje ideje in pobude, pravilnost svojih stališč pa tudi realne možnosti in sposobnosti družbe. Brez takšne družbene odgovornosti in brez takšnega preverjanja v praksi bi se vsako mladinsko gibanje zgubilo v morju jalovih besed ali sektaškega avanturizma.

Potemtakem mora tudi ZSM dobiti v delegatskem sistemu po-

membnejše mesto, kot ga ima danes. Mislim, da mora biti njena glavna družbena funkcija prav tako, da subjektivno usposablja in uvaja mlade ljudi v sistem samoupravnega demokratičnega, se pravi v delegatski sistem, v katerem morajo mladi ljudje prevzeti enakopravno odgovornost pri sprejemanju ne samo tistih sklepov, ki neposredno zadevajo mladino, ampak tudi drugih. Seveda ZSM ni samo to. Ima tudi druge naloge.

Mislim, da bi k družbeni afirmaciji mladine malo prispevala takšna organizacija, ki bi se razvijala samo kot ideološko in politično gibanje ali kot nekakšna skupina za pritisk, ločena od sistema vsakodnevnega odločanja o družbenih problemih, kakor se je nekaj časa v preteklosti razvijala naša mladinska organizacija.

Če revolucionarna organizacija mladine želi uspešno opravljati svojo vlogo, se ne sme zapirati vase in v ozek krog tako imenovanih »mladinskih problemov«, ampak mora biti tesno povezana z ekonomskimi, samoupravnimi, političnimi in drugimi interesi in potrebami človeka na delovnem mestu v tovarni, v mestu, na vasi in institucijah drugih družbenih dejavnosti. Kajti interesi in potrebe mladine pravzaprav niso nič drugega, kot del interesov in potreb delovnih ljudi. In prav zato mora naša družba odločneje ustvarjati možnosti za odgovorno angažiranje mladine na vseh področjih družbenega življenja.

Da bi socialistična mladina bila zares ne samo zvesta interesom in potrebam delavskega razreda, delovnega ljudstva, mest in vasi, ampak da bi se hkrati znali tudi bojevati za njihovo uresničevanje, to je za vse intenzivnejši razvoj socialističnih, samoupravnih, demokratičnih in humanističnih odnosov med ljudmi, se mora vztrajno bojevati za svoje lastno znanje, predvsem za marksistično znanje, ki je potrebno za socialistično družbeno akcijo in za sprejemanje odgovornosti v samoupravnih skupnostih in delegatskih telesih. Tu pa ima ZSM pomembno vlogo.

Uresničevanje družbenoekonomskih in političnih odnosov na podlagi ustave in zakona o združenem delu omogoča mladim, da se aktivneje angažirajo pri delu samoupravnih organov in teles, v delegatskih skupščinah, v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, kakor tudi vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacijah.

Delegatski sistem je omogočil veliko večjo udeležbo mladih v sistemu odločanja na vseh ravneh, od temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti do skupščine SFRJ. To najbolj kaže podatek, da je v 72.000 temeljnih delegacijah skupna udeležba mladih do 27. leta 18,2%, medtem ko je v obdobju 1969—1971 bilo 9% izvoljenih odbornikov starih do 27 let. Toda zastopanost mladih v posameznih samoupravnih organih in delegacijah še vedno ne ustreza skupnemu številu mladih v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih itd. Za položaj mladine in njen prispevek socialistični samoupravni preobrazbi naše dežele pa ni bistveno samo število mladih v samoupravnih organih in delegacijah, ampak predvsem to, koliko sprejemajo njihove pobude, kakšen je njihov dejanski vpliv na proces samoupravnega odločanja, ali je dovolj izkoriščena pripravljenost mladih ljudi, da se konkretno angažirajo, ne pa, da so samo formalno zastopani v samoupravnih organih, delegacijah itd.

(se nadaljuje)
Marjan Puhar

22. DECEMBER — DAN JLA

Za praznik, dan JLA, je sekretariat konference OOS organiziral tekmovanje, ekipo borbeno v kegljanju, ekipno brzopotezno v šahu, košarkarski klub pa odigral prijateljsko tekmo z vojniki kasarne Bohinjska Bela.

Prav tako smo vojake in starešine iz kasarne Bohinjska Bela in Radovljica povabili na ogled naše delovne organizacije. Po ogledu tovarne pa smo imeli skupni razgovor v dvorani delovne organizacije, o aktivnosti DPO. Na sam dan 22. decembra pa so predstavniki DO in DPO obiskali kasarno v Radovljici in kasarno na Bohinjski Beli in v imenu članov delovne organizacije čestitali za dan JLA ter izročili knjižno darilo.

Ob tej priliki iskreno čestitam v svojem imenu, kakor tudi v imenu konference OOS Tovarne verig za dan JLA — 22. december vsem pripadnikom JLA, teritorialni obrambi, drugim vojaškim strukturam splošne ljudske obrambe, posebno pa še našim delavcem, ki so na odsluženju vojaškega roka.

Predsednik KOOS
Jože Hozjan

Sindikalna stališča

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je s 15. 11. 1977 posredoval osnovnim organizacijam sindikata in drugim organizacijam v javno razpravo stališča sindikatov o samoupravnem sporazumevanju, o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodeke, ter drugih prejemkov za leto 1978.

Vsa lanskoletna stališča so bila veljavna šele potem, ko so jih OZD sprejele in vgradile v svoje samoupravne sporazume in druge veljavne akte. To pomeni, da tudi sindikalna stališča za leto 1978 veljajo šele takrat, ko so zakonito uveljavljena v samoupravnih sporazumih OZD.

Sestavni del teh stališč so tudi določila, ki so bila v prejšnjih letih zapisana v sindikalni listi. Določila ZZZ zahtevajo spremembo posameznih določil in tako se spreminja tudi sam značaj sindikalne liste, kar je v omenjenih stališčih tudi upoštevano. Tako so vsa stališča sindikatov podana v petih točkah in 21 podtočkah. Vsa ostala določila iz prejšnje sindikalne liste pa bodo določena v tehničnih in drugih normativnih materialnih stroških, ki jih bodo vsebovali republiški predpisi. Dokler osebnih prejemkov iz posameznih postavk ne določi predpis ali zakon, pa še vedno veljajo določila panoškega samoupravnega

sporazuma in splošnih samoupravnih aktov OZD.

V prvih dveh točkah so stališča, ki obravnavajo vlogo in pomen samoupravnih sporazumov, ustvarjanja sredstev in nekatera splošna določila o delitvi sredstev za osebne dohodeke.

V tretji točki so stališča, ki se nanašajo na osebne prejemke pripravnikov in nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni. Tu je predlagana sprememba glede osnov za obračun nadomestila, ki se po teh stališčih valorizira vsake tri mesece — prej je bilo šest mesecev. Nadomestilo osebnega dohodka za delo v času udeležbe na mladinskih delovnih akcijah in vrednotenje delovne dobe prebite v delovni organizaciji ostaneta nespremenjeni. Osebnih dohodkov za nadurno delo in dodatek za nočno delo ravno tako ostane isti kot prej. Za delo ob nedeljah se prvi 35—50%, za delo na dan zveznih in republiških praznikov je ostalo besedilo isto, kar pomeni, da se za opravljeno delo na take praznike izplača dodatek 50% od obračunske osnove.

Dodatek za deljen delovni čas je ostal kot prej 370—380 dinarjev mesečno bruto s prekinjenim delovnim časom za več kot eno uro. Če traja prekinitev več kot dve uri 740 (760) dinarjev mesečno bruto, kar pomeni povišanje 50—100 dinarjev.

Investicije v prihodnjem letu

V našem glasilu smo letos nekajkrat obširneje pisali o poteku del na nekaterih investicijskih, danes pa si na kratko ogledmo nekaj večjih del, ki se bodo vršila in zaključila v prihodnjem letu.

Na prvem mestu je vsekakor dokončen zagon nove kovačnice. Končana mora biti montaža peči v sklopu IV. linije, izdobljeno še novo zračno kladivo in pa seveda izvršena preselitev obstoječih strojev iz stare v novo kovačnico za kompletiranje vseh petih linij.

Petstotonske škarje za hladni razrez materiala so prispele te dni in morajo v prvih dveh mesecih prihodnjega leta pričeti obratovati.

Za čiščenje odkovkov je bil pri GOSTOLU nabavljen nov stroj za peskanje kot nadomestilo za obstoječega, ki je popolnoma dotrajan. Tudi ta stroj mora v začetku leta steči.

Za racionalnejšo mehansko obdelavo elevatorskih ločnjev je s Prvomajsko sklenjena pogodba za dobavo specialnega stroja oziroma avtomata. Dobava je predvidena za konec leta 1978.

Za gradnjo dodatne hale ob novi kovačnici, to je nove obdelovalnice, bo v letu 1978 pripravljena kompletna projektna dokumentacija, tako da bi bila v letu 1979 dokončno dograjena.

V pripravi materiala I se je z dokončno preselitvijo starih žičarskih strojev pokazala potreba po dodatnem dvotonskem mostnem žerjavu. Ta je že naročen in bo marca prihodnje leto dobavljen in montiran.

Gradbena dela za pripravo materiala II, to je ustrezna adaptacija prostora bivše lužilnice in žicovleka, bi se lahko že zdavnaj pričela. Vzroki za zastoj so izven delovne organizacije. Vsekakor pa bo priprava materiala II pričela obratovati v drugi polovici prihodnjega leta.

Investicija, ki se po dveh letih bliža dokončni usposobitvi, namreč Ipsen peči, bo z izgradnjo postaje za amoniak v prvi polovici leta zaključena. Decembra letos so bili v teh pečeh izvedeni prvi poskusi ogljičenja naših izdelkov. S postavitvijo baterij za amoniak pa bo bogatemu izboru možnih načinov termične obdelave v teh pečeh, dodana še možnost kombinacije ogljičenja in nitiranja izdelkov.

V obratu sidrskih verig bo v teku leta zgrajen sistem za zračenje prostora in izvršena adaptacija garderobnih in sanitarnih prostorov. Pri Schlatter skupini je predvidena zamenjava ogrevne peči za surovec z novo, sodobnejšo pečjo. Sklenjena pa je tudi že pogodba za dobavo 200-

Regres za prehrano med delom naj bi po predlogu sindikatov povečali od dosedanjih 285 na največ 335 dinarjev mesečno. Pri izplačilu po pogodbah o delu ostane besedilo isto. Nagrade učencem z učno pogodbo se zvišajo za:

I. letnik od 720 neto na 940 (475) din neto,

II. letnik od 840 neto na 1100 (1140) din neto,

III. letnik od 1000 neto na 1300 (1355) din neto.

Nagrade študentom in učencem na praksi se zvišajo za 220 din in ne smejo biti višje kot 60% povprečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v preteklem letu. Za izobraževanje ostane še naprej 1,5% bruto osebnega dohodka, eno tretjino pa se združuje v sklad za štipendiranje na ravni občine. Po sindikalnih stališčih se predlaga povišanje regresa za letni dopust. Prej je bilo najmanj v višini 1200 din, sedaj 1250 din, prej največ 1400 din sedaj 1600 din. Tako oblikovana sredstva se povečujejo le za morebitne obvezne datave, ostaja pa še naprej besedilo, da regres ni mogoče deliti vsem enako.

OOS stališča sindikatov zadržujejo, da se zavzema za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva delavcev.

Nagrade ob upokojitvi naj bi ostale iste kot lani.

Nagrade ob delovnih jubilejih bi se po predlogu sindikatov povečale, in sicer:

za 10 let prej 2300,— din — sedaj 2650,— din neto,

za 20 let prej 3450,— din — sedaj 3970,— din neto,

za 30 let prej 4600,— din — sedaj 5300,— din neto.

Upoštevala naj bi se celotna delovna doba, sicer pa to sindikati prepuščajo posameznim delovnim organizacijam, da to opredelijo v svojih samoupravnih aktih. Nagrade se lahko izplačujejo le za en delovni jubilej.

Že po tem kratkem pregledu lahko vidimo, da je stališče ZSS precej skrbilo prejšnjo sindikalno listo, kar pomeni, da bo za vse ostalo treba pogledati v zakonske predpise in ostale normativne akte. Omenjena stališča so sedaj do konca decembra v širši javni razpravi, zato je prav, da se vsi vključite v to razpravo.

Jože Hozjan

Nadaljevanje s 3. str.

Ljudi in dobro organizirano proizvodnjo. Upam, da bom še prišel v tovarno. Vedno, kadar pridem, se mi odkrije kaj novega in je zame posebno doživetje.

VPRAŠANJE

Kaže, da imate neizmerno voljo in sposobnost, da uspešno nadaljujete pisateljsko in kiparsko delo. Kakšni so vaši načrti za naprej?

ODGOVOR

Moji načrti za nadaljnje delo so:

Pišem obsežni epski roman »Krvava plima«, v kateri bo obravnavana tudi dražgoška bitka. Kiparsko se bom omejil in se bom bolj posvetil pisateljevanju. Nekoliko se bom posvetil tudi skulpturi — predvsem mali plastiki. Z dvajsetimi velikimi spomeniki, ki sem jih naredil do danes v različnih krajih Slovenije, pa sem, mislim, napravil za sedaj dovolj.

Vsem delavcem Tovarne verig želim ob novem letu 1978 mnogo sreče in delovnih uspehov!

galvaniki, predvsem zamenjava opreme in avtomatizacija tehnološkega procesa, kar naj bi bilo končano do konca leta. Potrebna finančna sredstva za ta namen so zagotovljena in z dobaviteljem opreme je že podpisana pogodba.

V sklopu TO vzdrževanje so problem prostori vodovodne delavnice. Nova delavnica, za katero so sredstva v prihodnjem letu zagotovljena, bo locirana na prostoru sedanjega lesenega skladišča med stavbo remonta in orodjarno. Izdelava projektne dokumentacije je naročena.

V tem sestavku so kratko prikazane samo nekatere večje, obsežnejše investicije. Lahko bi našli še nekaj drugih, kot na primer: ureditev cestišč in asfaltiranje transportnih poti, priprava projektov in prehod na last-

no industrijsko vodo, dokončna ureditev elektroenergetskega napajanja, razširitev obstoječe plinske postaje ipd.

Seveda bo za tekoče potrebe proizvodnje za posamezne temeljne organizacije nabavljeno tudi nekaj novih strojev, bodisi kot dopolnilo obstoječih kapacitet ali pa kot zamenjava za stare, iztrošene stroje.

Tako je že podpisana pogodba za dva varilna stroja za izdelavo zaščitnih verig, vijakarna nujno rabi nove utorne avtomate in napravo za razmaščevanje, orodjarna med ostalim dva rezkalna stroja in vzdrževanje phalnega stroja.

Za naše delavce pa bo zgrajen tudi nov stanovanjski blok z 27 stanovanji, ki bo vseljiv konec leta 1978.

Vinko Rozman, dipl. ing.

Samoupravna delovna skupina

(Nadaljevanje)

Zakon o združenem delu v 421. členu obarva vsebino in uokvirni razsežnost pravic samoupravne delovne skupine. Odtod izhajajo specifične karakteristike, ki opredeljujejo pomen skupin in ki so na videz zelo široke, fundamentalne, pa jih je treba ozko tolmačiti. Kajti nikdar ne smemo pozabiti, da skupina ni osnoven temveč »pomožna« organ odločanja, torej odločanje v samoupravni delovni skupini ni pravilo, temveč izjema.

Omenjene karakteristike samoupravne delovne skupine so:

1. neposrednost odločanja,
2. samostojnost pri odločanju,
3. določenost delovne skupine v statutu,
4. izdvojenost skupine od drugih delavcev TO ali povezanost delavcev v skupino zaradi specifičnega procesa proizvodnje, ki tvori celoto.

Posamezne karakteristike si lahko še natančneje analiziramo.

Neposrednost odločanja pomeni, da mora biti odločitev sprejeta le na zboru celotne samoupravne delovne skupine in ne na »zborih« manjših skupin oziroma delov skupin. Prav tako je neposrednost odločanja tudi v tem, da skupina ne more imeti svojih samoupravnih ali izvršilnih organov, ki bi o čemer koli odločali.

Samostojnost pri odločanju pomeni, da je odločitev samoupravne delovne skupine na področju njenih pristojnosti konstitutivna ali pravno veljavna in od odločitev organov temeljne organizacije neodvisna. Neodvisna je v tem, da je skupina pri odločitvah vezana le na omejene okvire v samoupravnih splošnih aktih temeljne organizacije. Ker so in v čemer so pravice skupine pri odločanju izvršne, se mora postopek za ugotavljanje obveznosti in pravic delavcev razumljivo tudi končati v skupini, če

je bila odločitev sprejeta v skupini. Zakon pa ne omejuje tudi možnosti, da se navedeni postopek lahko konča na zboru delavcev temeljne organizacije, če je s samoupravnim splošnim aktom temeljne organizacije tako dogovorjeno.

Da je delovna skupina samoupravno konstituirana, jo mora določiti statut temeljne organizacije. V statutu pa je potrebno natančno in v celoti navesti obveznosti ter pravice, o katerih lahko skladno z zakonom o združenem delu, odloča samoupravna delovna skupina.

Ker je zbor delavcev temeljne organizacije osnovna oblika samoupravnega odločanja, skupina pa le »pomožna« ali »izjemna«, oblika, iz tega jasno sledi, da zakon ne vodi posebne reklame za skupino. Zato so prve skupine formirane zaradi stalne izdvojenosti delavcev in procesa dela (npr. trgovska poslovalnica, hotel) od drugih delavcev temeljne organizacije kakor tudi sedeža temeljne organizacije, nima pa pogojev, da bi bila sama organizirana v temeljno organizacijo. Drugi pogoj oziroma karakteristika je procesualna povezanost dela delavcev temeljne organizacije v zaokroženo proizvodno celoto (obrat, oddelek, izmena ipd.).

Glede na ugotovljena dejstva, lahko zaključimo analizo z opredelitvijo (definicijo) samoupravne delovne skupine. To je skupina delavcev, ki je določena v statutu TO in ki ji je pravica odločanja priznana zaradi najbolj neposredne povezanosti delavcev skupine v delovnem procesu, zaradi dela, ki ga delavci opravljajo v različnih krajih, ali če tak način odločanja zahteva organizacija dela. Odloča pa lahko le o delitvi sredstev za osebne dohodke, o uporabi sredstev za skupno porabo in o drugih vprašanih, ki jih tekstovno našteva statut delovne organizacije.

Janko S. Stušek

Kadrovske spremembe

(november)

NOVOSPREJETI:

Tehnični sektor:

Strnad Bojan

TOZD orodjarna:

Brence Janez

TOZD verigarna:

Šebjanič Janez

TOZD kovačnica:

Mladenov Mirko, Bobar Mihajlo

TOZD sidrne verige:

Čirič Jakov

TOZD industrijska oprema:

Kržišnik Miloš, Majstorovič Blaž, Vidic Branko, Pašič Anton,

Napast Slavka

ODSLI:

STK:

Laharnar Anton

Komercialni sektor

Nemec Franc

Tehnični sektor:

Pristov Veronika

TOZD orodjarna:

Ljevar Stipo

TOZD vzdrževanje:

Cerkovnik Jože

TOZD vijakarna:

Rupar Cecilija

TOZD kovačnica:

Lotrič Milan, Dolinar Milan

TOZD industrijska oprema:

Rezar Janez, Sodja Janez, Faladore Vinko, Otovič Radomir

POROČILI SO SE:

TOZD sidrne verige:

Cvetkovič Ivan

RODILI SO SE:

Primožič Dragu iz TOZD orodjarna — sin Jože

Ribič Benu iz TOZD sidrne verige — hči Barbara

NEOPRAVIČENI IZOSTANKI:

TOZD vijakarna:

Milosavljevič Stanko, Vendramin Majda in Duvnjak Ante po

1 dan,

TOZD verigarna:

Garibovič Asim 5 dni, Sokač Štefan, Jogič Ibro, Urošević Čedo,

Ažman Breda in Ptiček Mojca po 1 dan,

TOZD sidrne verige:

Mohorič Alojz — 1 dan,

TOZD kovačnica:

Šlibar Janez 8 dni, Mandeljc Tomaž 4 dni, Šimnic Franc 2 dni,

Fišar Anton 2 dni, Resman Smiljan, Tavčar Andrej, Prešeren Lju-

bo, Andrejčič Zvone, Urh Franc in Majstorovič Stane po 1 dan,

TOZD industrijska oprema:

Burnič Mirsad in Dežman Darko po 1 dan.

TOZD kovačnica: 22 dni 58 %

TOZD verigarna: 20 dni 26 %

TOZD vijakarna: 3 dni 8 %

TOZD industrijska oprema: 2 dni 5,5 %

TOZD sidrne verige: 1 dan 2,5 %

Izgubljeni dnevi: 38 dni 100 %

Iz kadrovskega oddelka

Izgradnja novega industrijskega objekta

Od zadnjega poročanja o izgradnji novih objektov, to je hale za TOZD industrijska oprema in TOZD orodjarna, je minulo že nekaj časa. V tem času pa so marljivi graditelji, predvsem podjetje SGP Gorenjc iz Radovljice že opravili precej pripravljalnih del, ki so potrebna, da bo montaža hale nemoteno potekala.

V ta pripravljala dela spada predvsem izgradnja energetskega kanala (kolektorja). Ena stena tega kanala ima že vdolžena ležišča za stebre bodoče hale in pokritega skladišča.

Po zagotovilu izvajalcev bo energetski kolektor končan do novega leta. Ta izgotovitev je namreč pogoj, da lahko Elektro Žirovnica umakne oziroma prestavi daljnovod, ki napaja našo tovarno v energetske kolektor. Obstoječi daljnovod poteka namreč sedaj preko novega objekta. Prestavitev tega daljnovoda, ki bo po novem v kabelski izvedbi, je predvidena takoj po novem le-

tov. Cirila Dežmana. Tako ne bo treba kasneje pri realizaciji celotne kanalizacije ponovno prekopavati asfaltirane Šobčeve ceste in našega parkirnega prostora pred bodočo halo.

ŽELIM VAM ŠE VEČJIH USPEHOV

Pred dnevi se je s temi besedami od svojih sodelavcev in kolektiva Tovarne verig Lesce poslovil tov. Franc Nemec.

Tov. Franc Nemec je bil član našega kolektiva skoraj 20 let. Vseskozi je delal na odgovornih delovnih mestih, od tega je več kot 12 let opravljal dolžnost komercialnega direktorja.

Ob slovesu se je tov. Nemec svojim sodelavcem zahvalil za dobro dolgoletno sodelovanje in razumevanje ter celotnemu kolektivu zaželel še večjih uspehov in napredka.

Tov. Nemcu želimo na novem delovnem mestu kar največ poslovnih uspehov.

Sodelavci

tu. Le-ta pa je dodatno pogojevala z zunanjo temperaturo. Ta kabel se lahko polaga zaradi plastične izolacije le takrat, če je zunanja temperatura večja od +5 °C.

Prav tako bo do konca leta izdelana primarna kanalizacija, ki bo kasneje tekla proti čistilni napravi v Radovljici. Sami nameravamo zgraditi to kanalizacijo preko Šobčeve ceste z zaključnim revizijskim jaškom na vrtu našega starega sodelavca

Podjetje »Gorenjc« je med pripravljalnimi deli odrinilo vso zemljo in skoraj ves mešan material, ki je na prostoru bodoče hale. S tem je praktično skoraj vse pripravljeno za izdelavo točkovnih temeljev hale in pa seveda zaklonskega z aneksom.

Trenutno čakamo in upamo, da bomo dobili lokacijsko dovoljenje za omenjeno gradnjo do konca leta 1977. V zvezi s tem dovoljenjem nas je obiskal tudi republiški sanitarni inšpektor in

je obljubil, da nam bo svoje soglasje poslal takoj, posebno glede na stanje, ki si ga je sam ogledal v orodjarni in posebno še v TOZD industrijska oprema.

Šele po dobljenem lokacijskem dovoljenju lahko zaprosimo za gradbeno dovoljenje in uradno zakoličbo novega objekta. V ta namen moramo imeti zagotovljena vsa sredstva. To je tovarišu direktorju in njegovemu štabu že uspelo zagotoviti. Čakalo se je le na formalnosti in na dolgotrajno tehnično izvedbo raznih dogovorov in sklepov.

Poleg drugih pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja je tudi plačalo spremembe namembnosti zemljišča. Tu se namreč rado zatakne zaradi same narave dela geodetskega zavoda SO Radovljica. Geodeti v primernem vremenu na terenu merijo in zbirajo potrebne podatke. Šele z nastopom slabega vremena pa se lotijo izračunavanja in risanja.

Odkrito povedano: administrativno glede lokacijskega in gradbenega dovoljenja nismo v zamudi. Po drugi strani nas je oviralo in tudi zadržalo nekaj dejstev, in sicer v prvi vrsti pomanjkanje cementa. To je povzročilo zastoj pri izgradnji. Prav tako pa podjetje »Grad« Bled, ki sodeluje z »Gorenjcem« na izgradnji kolektorja, ni dobilo pravočasno cevi za glavno kanalizacijo. Druga taka stvar so bili prazniki in pa vsekakor nastopajoča zima, ki k sreči še vedno ni pokazala svojih ostrih zob. Gradbeniki so zaenkrat preskrbljeni z materialom, pa tudi več delavcev so poslali na gradbišče, tako da lahko njihove izjave o dograditvi energetskega kolektorja vzamemo kot dejstvo.

Za pridobitev gradbenega dovoljenja moramo imeti tudi izdelan načrt ceste, ki bo tekla izven tovarniške ograje. Projektant pri Slovenija projektu, ki je bil za to zadolžen, je namreč dolgo bolehal in so sedaj zadevo prepustili podjetju Projekt za nizke gradnje v Ljubljani. Sedaj

bo to delo prav gotovo v kratkem izdelano, sam načrt ceste pa bo narejen v sodelovanju s Cestnim podjetjem Kranj, ki projektira cestno povezavo Lancovo, odcep za Radovljico—Lesce. Petrol TOZD zemeljski plin nas je obvestil, da bodo predvidoma napeljali plinovod, ki teče ob novem objektu v času med 1. aprilom in 1. junijem 1978. To nam vsekakor olajšuje delo in omogoča nemotena gradbena dela.

V prihodnji številki glasila pa vas bom seznanil s samo izvedbo objekta in posameznimi glavnimi prostori.

ing. Ivo Vukovič

Naši jubilanti

Večkrat, ko še v temo vstajamo ali se v pustem meglenem jutru odpravljamo v službo, razmišljamo, kolikokrat se bo to še zgodilo. Kolikokrat pravzaprav mora človek vstati in oditi na delo, da mu nekoč ni več treba? Nič kolikokrat! Delo je človekov smisel, njegovo življenje in njegova inkarnacija že od vsega začetka. Vsakdo, ki je pri zdravju in lahko dela, mu je žal tistega trenutka, ko mu ni več potrebno zjutraj vstati in oditi na delo ali se z dela vračati. Z upokojitvijo se zaključijo najpomembnejše človekovo življenjsko obdobje, ki se nikdar več ne vrne in v katerem smo dosegli, kar smo v življenju nameravali doseči ali kar smo lahko dosegli. Prav zaradi tega se z mešanimi občutki veselja, obžalovanja in tesnobe približujemo dnevu, ko nas zjutraj prvič ne bo več klicala ura, ko se bomo z večerajšnjimi delovnimi tovariši srečali samo še na vasi, v družtvih, ob praznikih in podobno.

Vsako jubilejno leto nas spomni prehojene poti in si tako izračunamo še preostalo dobo. Preteklih deset, dvajset, trideset let dela, koliko je to vložene energije in naporov. Težko si mladi delavci predstavljamo, kaj pomeni trideset in več let dela in kako je pravzaprav skromna zahvala jubilejna nagrada. V kvartu dobiš denar in si opraviš. Vsaj trideset in več-

letne jubilate bi morali bolj počastiti. Spoštljivost do tridesetletnih žuljev in dostrikrat tudi izgubljenega zdravja se ne opravi z zaprto kuverto.

V letošnjem letu imamo natančno 390 jubilarov z deset, 308 z dvajset in 81 s trideset let skupne delovne dobe. Jubilejnih nagrad, torej nagrad za deset, dvajset in trideset let nepretrgane delovne dobe v SOZD Slovenske železarnice, pa je bilo letos podeljenih osemšestdeset.

Na najbolj častnem mestu so najstarejši jubilarji. Od 1307 zaposlenih v Tovarni verig imamo 26 delavcev, ki so v letošnjem letu ali že pred tem izpolnili 30 let delovne dobe. To so:

Skupne službe: Urbanc Reza, Dacar Marija, Golmajer Nada, Polajnar Gabrijela, Vester Rozalija, Resman Slavica, Gros Majda, Logar Stane, Rozman Marjan.

Orodjarna: Pogačar Branko, Levstik Anton, Resman Jože.

Vzdrževanje: Mohorč Franc, Bešter Janez.

Vijakarna: Resman Jože, Dobnikar Bogo, Rupar Franc.

Verigarna: Tancek Antonija, Stroj Viktor.

Kovačnica: Beguš Franc, Košir Rudolf, Mulej Mirko, Ferjan Franc, Grilc Jakob.

Sidrne verige: Solar Janez, Resman Stane.

Večina njih je ob praznovanju 55. obletnice ustanovitve tovarne, odkritja spomenika in praznovanju ostalih letošnjih jubilejev dobila priznanja. Nekatere so temeljne organizacije preko osnovnih organizacij sindikata predlagale za državna odlikovanja, ki naj bi bila podeljena v prihodnjem letu. Ti niso bili predlagani za priznanja, ker je državno odlikovanje dosti višje priznanje. Nekateri pa so bili žal celo izpuščeni, »takšno je pač življenje«, dostikrat reče naš direktor. Vendar vsako napako se da na nek način popraviti.

Dvanajstim delavcem je zmanjkovalo le nekaj dni oziroma tednov do pridobitve pravice za jubilejno nagrado. Nič ni pomagalo, niti zamere ne. Odbor za delitev OD ni potrdil izjem. Pač pa je sprejel sklep, naj se jubilejne nagrade izplačujejo dvakrat letno, ob 1. maju za izpolnjeno dobo v prvi polovici leta in za 29. november za izpolnjeno delovno dobo do konca leta. Delovni jubileji naj se poznajo ob delavskih praznikih!

Vsem jubilarom iskreno čestitamo!

Janko Stušek

Delo delegacije SIS in izkušnje

Čeprav je bilo že nekaj napisanega o dosedanjem delu delegacije SIS v tovarni, pa ni odveč posredovati nekaj informacij o letošnjem delu in dosedanjih izkušnjah. Vemo namreč, da je prav sistem delavskega samoupravljanja odprl vrata in dal delavcem pravice in dolžnosti, da lahko na vseh področjih dela preko delegatov sooblikujejo programe dela širšega družbenega življenja v taki obliki, ki so v dani situaciji za vse najboljše in katere bo možno realizirati in tudi financirati.

V zadnjem času smo obravnavali in sprejeli več sporazumov za različne družbene dejavnosti. Nekatera prioriteta področja družbene dejavnosti pa smo dolžni spričo razvoja in pomembnosti natančneje obravnavati, ob njih sodelovati, jih programsko oblikovati, posredno ali neposredno.

Tu mislim predvsem na osnovnošolsko izobraževanje, pri čemer od otroških vrtcev dalje. Nato so tu v središču obravnave spremembe zdravstvenega varstva, ki zajema prav celotno prebivalstvo.

Tudi na področje socialnega skrbstva in na invalidsko pokojninsko zavarovanje prinaša samoupravni sporazum nekatere novosti. Poleg tega ima delegacija SIS na svojem področju za jete še druge humano kulturne in rekreativne dejavnosti, v katere se določeni delavci več vključujejo, drugi zopet manj.

Ze teh nekaj podatkov dejavnosti nazorno kaže širino dela delegacije, in lahko si mislimo, s kakšnimi velikimi nalogami se mora delegacija spoprijeti, čeprav v začetku mandatne dobe brez izkušenj ni smernic. Spričo nekaj izkušenj je delegacija v zadnjem času organizacijsko le uspela toliko utreti delo, da za vsako področje delovanja odgovarja določena skupina delegatov, ki sprejeto gradivo sprejme, ga skuša pregledati in dati pojasnilo na seji delegacije.

Ob tem je treba omeniti, da prav vsi živimo po opravljenem delu zunaj tovarne, tam pa se odvijajo vsa področja družbene dejavnosti in tako sleherni delavec lahko tvorno prispeva svoj delež k delu delegacije.

V letošnjem letu velja izpostaviti dve področji dejavnosti, ki so zaradi pomembnosti v ospredju in pri katerih je bilo največ razprav in razmišljanj. To je področje osnovnošolskega izobraževanja in zdravstveno varstvo. Pri osnovnošolskem izobraževanju je še vedno pereče, kako in na kakšen način bomo pristopili k celodnevno osnovnošolskemu izobraževanju.

Prav gotovo bi morda v eni sapi radi uskladili in izvedli dve težnji hkrati. Na eni strani, da vsem otrokom omogočimo celodnevno šolsko izobraževanje, na drugi strani pa je združeno delo in ugotavljanje možnosti dodatnega financiranja.

Zato mislim, da vsa gradiva, ki jih obravnavamo na zborih delovnih enot v tovarni, premalo poglobljeno obravnavamo in jih skoraj hladnokrvno sprejemamo, običajno brez pripomb. Tu gre predvsem zato, da najprej omogočimo in zagotovimo nazorno in razumljivo razlago, nato pa vsi uporabniki s svojimi konstruktivnimi pripombami prispevamo svoj delež, da se predloženi programi popravijo in izboljšajo. Le zelo dobro pripravljene programe pri izobraževanju in drugje bodo ob optimalni realizaciji prinašali najboljše rezultate. Drugo področje, ki je v zadnjih mesecih v obravnavi in je vzbudilo precej razburjenja, je zdravstveno varstvo. Iz gradiv je bilo letos opaziti, da se stalno prikazujejo primanjkljaji zdravstvenega varstva. Zato novejša gradiva nakuje nekatere rešitve, kako pokriti primanjkljaj financiranja za zdravstvene storitve. Novosti pa, ki jih v gradivih predlagajo, niso preveč spodbudne, kajti med drugim se predlaga, naj bi vsak zavarovanec za sleherni zdravniški pregled prispeval iz svojega žepa 50 din. Zato tak predlog vzbuja nerazpoloženje med ljudmi in določeno bojazen. Razumljivo, da smo vsi za dobro in vedno boljše zdravniško oskrbo, vendar pa se delegacije sprašujejo, ali res ni druge rešitve.

Postavlja se vprašanje, ali se za tem predlogom ne skriva nevarnost, da smo zadali udarec prav tistemu velikemu številu

najbolj marljivih delavcev v naši družbi, ki zaradi zavesti do dela zdravnika skoraj ne obiščejo, ali se bodo morda zaradi tega omenjeni delavci odrekli zdravniških pregledov tudi takrat, kadar bo to nujno.

Mislimo, da so to tako pomembne stvari, da bo treba o njih še temeljito razmisliti.

Pri triletnem delegatskem delu prve mandatne dobe smo z izkušnjami prišli do določenih ugotovitev, ki naj bodo tudi smoter in napotilo za nadaljnje delo.

Zelo resno in učinkovito je treba postaviti zahtevo, da bo sprejemala delegacija vsako gradivo za obravnavo pravočasno, da bo gradivo razumljivo in ne preobsežno.

Potrebno je več sodelovanja znotraj delovne organizacije z družbenimi političnimi organizacijami zaradi pomoči in pravilnega usmerjanja pri delu. Določeni samoupravni organi naj bi skupaj z delegacijo poskrbeli, da bi strokovnjaki omogočili razumljivo tolmačenje na zborih v delovnih enotah, kajti prepričani smo, da bo razumno tolmačenje gradiv vzbudilo v bazi razpravo in da bi tako resnično izoblikovali pravilna stališča baze, ki je obenem tudi stališče delegata, ki jo zastopa.

S seminarji na temo spoznavanje in programiranje vseh družbenih dejavnosti bi slehernega delegata usposobili, da postane v bazi tolmač programov družbene dejavnosti.

Se vedno je čutiti pri delegatih uporabnikih na zborih v tovarni in na sejah zunaj tovarne premalo samoiniciative in žive diskusije pri programiranju in sprejemanju programov. V delovni organizaciji je treba zagotoviti tak status delegacije, da bo le-ta pomenila enega od organov delavskega samoupravljanja.

Se vedno je čutiti rahlo odtujenost delegacije znotraj tovarne, s pripombo, da bodo delegacije sposobne vsa prejeta gradiva, ki posredno ali neposredno zadeva nas vse, same reševati. Ob tem se moramo vsi zavediti, da je delo delegacije tako obsežno, da se ne zaključuje v tovarni, ampak je težišče dela v družbi zunaj tovarne, kjer živimo prosti čas. Delegati in njihovo delo pa pomenijo smerokaz, da bo naša družba duhovno in vsestransko bogatejša.

Jernej Vovk

Ne hobi — temveč trdo delo

Zaključujemo leto 1977 in že se pripravljamo za naprej. Pa pogledajmo najprej, kaj je zabeležila statistika laških godbenikov. Izvedli so 70 nastopov (proslave, koncerti, pogrebi). Naštem naj še kraje, kjer je pihalni orkester DPD Svoboda Lesce sodeloval: Umag, Crikvenica, Kočevje, Gorje, Tržič, Zasip, Jesenice, Begunje, Draga, Pokljuka, Bled, Radovljica — Lesce. Poleg omenjenih nastopov pa so godbeniki vadili dvakrat tedensko. Iz teh podatkov je razvidno, da so morali godbeniki poleg svoje-

ga rednega dela trdo delati. V nadaljevanju pa prislunimo še razvoju manjše partije, ki uspešno premaguje začetne težave.

DPD Svoboda Lesce je povečala svojo dejavnost še za eno sekcijo. Sekcija, ki vadi približno eno leto in nastopa, šteje 13 članov velikega orkestra, po potrebi pa si tudi sposodi pevca. Od ideje pa do prvega nastopa je poteklo le nekaj mesecev. Idejo za nastanek tega ansambla je dal tov. Danilo Starič, ki je tudi vodja tega ansambla. 26. 4. 1977 se je GORENJSKI PIHALNI ANSAMBEL predstavil z dvema skladbama ob zaključku svečane akademije v osnovni šoli Lesce. Navzoče občinstvo je nagradilo idejo in izvedbo s toplim aplavzom.

Delo godbenikov je teklo naprej. Veliki orkester je imel veliko vaj in nastopov, kot sem že omenil, vendar so fantje kljub temu vztrajali.

Za malo partijo, kot jo mi po domače imenujemo, je tov. Starič med drugim napisal tudi valček in polko. Vse aranžmaje je priredil tov. Borut Lesjak. 13 godbenikov je požrtvovalno vadelo in tudi sklenilo, da se prijavijo na IX. ptujski festival narodnozabavne glasbe v Ptuj. Problem je nastal ob prijavi, kajti pravilnik ptujskega festivala je zahteval med drugim tudi, da je ena skladba vokalna, to se pravi, da jo nekdo zapoje ob spremljavi ansambla. To je bilo kmalu rešeno. Tov. Marjan Stare je napisal besedilo, pevca ansambla Gorenjci pa sta priskočila na pomoč.

Vdani v usodo, kajti zavedali smo se, da kaj posebnega ne moremo pričakovati, smo se podali na pot. V Ptuj je bilo že pravo festivalsko vzdušje. Presenečeni nad sprejemom in dobro organizacijo smo se morali takoj pripraviti za vaje, ki so jih morali opraviti vsi prijavljeni ansamblji. Zreb je določil, da nastopimo prvi od 22 prijavljenih. Kot imajo nas Gorenjce za trmaste, tako smo pogumno stopili na oder pred več tisoč poslušalci. Zadel je valček in aplavz nam je dal poguma. Na pomoč sta pristopila pevca in tudi polka Dober glas v deveto vas, je dobro izdonela. V finalni del se nismo uvrstili, vsled velikega števila ansambla (15 članov) in pa zaradi bojznosti, da bi nas na bodočem festivalu posnemali, prireditelj pa teži k manjšim zasedbam. Naš sestav ni popolno narodno zabavni ansambel, temveč nekje med velikim pihalnim orkestrom in pa narodno zabavnim ansamblom.

Po Ptujju smo z začetim delom nadaljevali in v septembru posneli pri RTV Ljubljana malo ploščo, ki bo skupno z ansamblom Gorenjci izšla prav te dni. Ploščo si lahko štejem za uspeh.

Veliki orkester in mala zasedba vadimo in se pripravljamo za novo sezono, ki bo verjetno še več zahtevala od nas. V programu za leto 1978 je predvideno snemanje prvomajske oddaje za TV, 5. srečanje pihalnih orkestrrov Slovenskih železarn itd.

Na kraju naj zaželim vsem prijetno praznovanje in srečno v letu 1978.

J. Avsenik

nagradna križanka

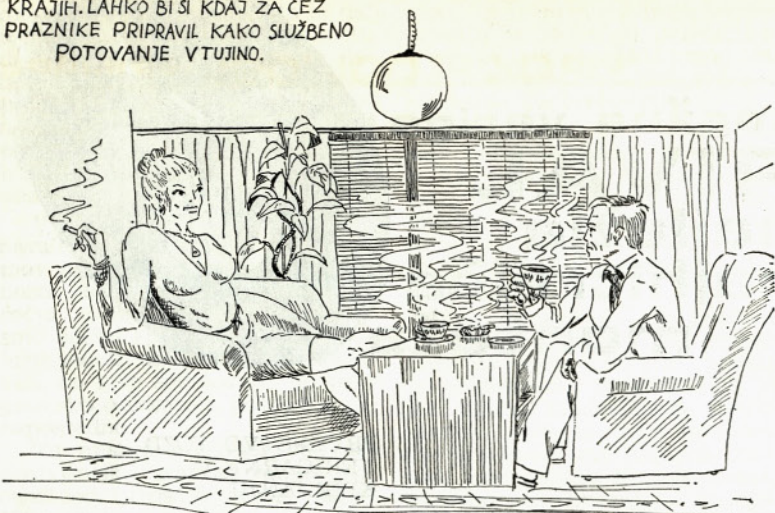
TV	STANE COTEJ	1. ŠALJIVI IZREK	HEBRET-SKO IME	LANSKO LETO	IND. MOTORJEV	POSLEDICA VALOV	ALLIENDE	EKON. PROGRAM	SKORAJ TEMNO	2. ŠALJIVI IZREK	EV. SE-MANTIENA SVEZA (ANGL.)	DRŽI, PRAVILNO (2 BESEDI)	ITALIJA	ZRNO /LAT/	UMETNOST /LAT/
ČESTITKA	ČESTITKA												ROBERT REDFORD KAZALNI ZAI MEK		
3. ŠALJIVI IZREK															
ZDRAVIL-NA RAST-LINA					VESNA LAMPE RDEČI KRIZ SLOW			BOLG. M. IME 22. IN 23. ČRKA							
JUGOSL. PEVKA											REKA V SZ. OKRAS				PREBIV. EVROP. DRŽAVE
ČEŠEN TOŽICA			CELJE	OBRAT MESNE INDUSTRIJE									ANGL. KRATICA ZA ZM. Z. IME		
DOMA-ČE M. IME				VELIKA LE-SENA POSOMA PRIPADNIK JULIJA C.				OSEBNI ZAI MEK NEKAJ, KAR JE NAGROFOTNO				VEZNIK PIVSKI VZKLIK			
VZKLIK				YOJAŠKA ENOTA ANGL. M. IME				GNEČA 3						24. ČRKA 4. ČRKA	
NIKALNICA			MAHNITE								PEVEC SLABINAC CENTRALNI DEL/25/				
OPOMBA			PREMO-ČRTNOST NE PRIDEN											PREDZAD-NJA ČRKA NE	
MNOGO							GRŠKO M. IME DOLGORE PA PAPIGA					DALM. Z. IME IZRAEL. LUKA			
KIS								OZNAKA AVTOM. OLJA	DNA PODOB. KSL. STARI SLOVANI				ELEK. UPORNOST KISIK		
MAJHNA ODPRTI-NA V ZIDU					RASTLINA Z GROZDUM NEMŠKI SPOLNIK			ZDRAVIL-NA RASTL. I. TAVČAR		NABOŽNE PODOBE IND. IVERKI DOBROJ					
ELA VERDI-KON			NIKAL-NICA SAMO										KAZAL. ZAI MEK	OGLJIK PREMOG	
TRPETI, DOPUSTI-TI, PRE-NASATI													16. ČRKA 14. ČRKA		10. ČRKA
ORGAN-PROIZVA-JALK NATTE		FOSFOR			VRSTA ZDRAVIL										

nagrade: 150, 100 in 70 din.

rešitve sprejemamo do 4. 1. 1978

Za križanko, ki je bila objavljena v novembrski številki VERIGE, smo dobili 81 rešitev. Zrebr je določil nagrade: prvo 150 din dobi DORA TONEJC iz TOZD Verigarna, drugo 100 din CILKA BRUS iz TOZD Orodjarna in tretjo 70 din MARJANA BURJA Skupne Službe.

VEDNO SILVESTRUJEVA V DOMAČIH KRAJIH. LAHKO BI SI KDAJ ZA ČEZ PRAZNIKE PRIPRAVIL KAKO SLUŽBENO POTOVANJE V TUJINO.

ZAHVALE

Vsem sodelavcem in sodelavkam iz skladišča orodja in vodstvu ter sindikatu iz TOZD vijakarna se najlepše zahvaljujem za darila, ki sem jih dobila ob upokojitvi.

Vsem želim še mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

Cilka Rupar

Osnovni organizaciji sindikata TOZD verigarna se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo dobila v času mojega dolgotrajnega bolehanja.

Ivanka Vovk

Sodelavcem komercialnega sektorja in sindikalni organizaciji TIO Lesce se iskreno zahvalju-

Program kina Radovljica

od 30. 12. do 3. 2. 1978

SCARAMOUCH V VOJNI IN LJUBEZNI, italijanski barv. pust. film, 30. 12. ob 20. uri, 31. 12. ob 18. uri, 2. 1. ob 15.30.

MAŠČEVANJE ZELENEGA OBA-DA, amer. barv. pust. film, 31. 12. in 3. 1. ob 20. uri, 1. 1. ob 18. uri.

VRNITEV PINKA PATERJA, angleški barvni zabavni film, 1. 1. in 4. 1. ob 20. uri, 2. 1. ob 17.30.

PRODAJALKA VIJOLIC, španski barvni film, 1. 1. ob 16. uri, 2. 1. ob 20. uri, 3. 1. ob 18. uri.

PUSTOLOVCA V ZRAKU, italijanski barvni pust. film, 5. 1. ob 20. uri.

ROBIN HOOD IN MERIJEN, ameriški barvni film, 7. 1. in 11. 1. ob 20. uri, 8. 1. ob 16. uri.

ROMANCA NA RIVIJERI, amer. barvni film, 7. 1. ob 18. uri, 8. 1. in 10. 1. ob 20. uri.

ČLOVEK Z ULICE VRŠI PRAVICO, italijanski barvni film, 8. 1. ob 18. uri, 9. 1. ob 20. uri.

KALIBER 9, italijanski barvni film, 12. 1. ob 20. uri.

PEKLENSKI PREGON, ameriški barvni vestern film, 13. 1. in 16. 1. ob 20. uri, 15. 1. ob 16. uri.

VONJ ŽENE, amer. barv. film, 14. 1. ob 18. uri, 15. 1. in 17. 1. ob 20. uri.

V SOTESKI NEVADE, ameriški barvni pust. film, 14. 1. in 18. 1. ob 20. uri, 15. 1. ob 18. uri.

NE ODNEHAJ IN SE ENKRAT POSKUSI, ameriški barvni film, 19. 1. ob 20. uri.

GUSARJI Z JAMAJKE, ameriški barvni film, 20. 1. in 23. 1. ob 20. uri, 22. 1. ob 16. uri.

KARIBU S SEVERA, italijanski barvni pust. film, 21. 1. in 24. 1. ob 20. uri, 22. 1. ob 18. uri.

V LABIRINTU NOČI, francoski barvni krim. film, 21. 1. ob 18. uri, 22. 1. in 25. 1. ob 20. uri.

JAMES BOND — ŽIVI IN PUSTI UMRETI, angleški barv. krim. film, 26. 1. ob 20. uri.

OD POLDNE DO TREH, ameriški barvni film, 27. 1., 29. 1. in 1. 2. ob 20. uri.

ZVEZDASTI PRAH, amer. barv. film, 28. 1. ob 18. uri, 29. 1. ob 16. uri, 31. 1. ob 20. uri.

ROCKY, ameriški barvni film, 28. 1. in 30. 1. ob 20. uri, 29. 1. ob 18. uri.

KLEOPATRA JONES, ameriški barvni film, 2. 2. ob 20. uri.

REKLI SO

— Občudujemo talent, pogum, dobroto, velike dolžnosti in velike preizkušnje, spoštujemo pa samo denar.

— Tisti, ki mislijo, da z denarjem lahko dosežejo vse, so brez dvoma pripravljeni vse storiti za denar.

— Vojaki so kot proizvajalci modrčkov: brez oporišč ne dosežejo ničesar.

— Vse na svetu ima tudi svojo dobro stran. Če bi se zakonci med seboj ne prepirali, proizvajalci porcelana ne bi imeli od česa živeti.

— Staro pravilo je, da večina ima prav, toda ne vedno. Na športni stavi ali loteriji imajo prav le redki posamezniki.

— Samoupravni sporazumi bi morali biti narejeni tako, da vsak podpisnik misli, da je dobil največ.

— Balerine imajo seksualnost v nogah, tenoristi pa v grlu. Zato so ženske razočarane nad tenoristi, moški pa nad balerinami.

— Človek je, kadar ni lačen, pije kadar ni žejen, ljubi ob vsakem času. To ne naredi nobena žival.

— Ne oštevaj družbo, naj reformira. Reformiraj sebe.

— Če hočemo mirno živeti, moramo bolj skrivati vrline kot napake.

— Rajši brez besed, kot pa besede brez srca.

— Ena največjih zmot je, če spretni govorniki mislijo, da so prav tako spretni politiki.

— Škoda, ker se z življenjskimi težavami ne srečujemo v sedemnajstem letu, ko mislimo, da smo najbolj pametni.

— Tisti, ki je s polnim želodcem, sam sebi koplje grob z lastnimi zobmi.

— Ženska bi bila strašna, če bi jo narava naredila tako, kot jo aranžira moda.

— Tudi najlepša srajca ne skrije grdega značaja.

— Šivanka oblači druge, sama pa ostaja naga.

— Kdor o sreči samo sanja, naj se nikar ne čudi, če jo bo pre-spal.

— Humor ne pomeni smejeti se, temveč bolje vedeti.

jem za darilo in prirejeno slavje ob mojem odhodu v pokoj.

Delali in razšli smo se kot dobri prijatelji in tega se človek vedno rad spominja.

Istočasno se zahvaljujem avtorju članka v glasilu »VERIGA«, ki je bil objavljen ob moji upokojitvi in sindikalni organizaciji Tovarne verig Lesce, za povabilo na tovariško srečanje v Ribnem. Vse to mi daje občutek, da nisem pozabljen.

Celotnemu kolektivu predvsem pa svojim bivšim sodelavcem želim tudi v bodoče obilo uspehov na delovnem mestu ter srečno in veselo novo leto 1978

Ivan Stroj

Ob boleči izgubi moje drage mame IVANE POLC se najlepše zahvaljujem sodelavcem TOZD Vijakarna za podarjeni venec in izrečena sožalja.

Anica Dolenshek

Ob boleči izgubi mojega moža in očeta MILANA DOLINARJA se iskreno zahvaljujem vsem delavcem in delavkam, ki so ga spremljali na zadnji poti. Posebna zahvala govorniku za poslovilne besede, tovariški godbi, sindikalni organizaciji, TOZD kovčnica in verigarna za venec in denarno pomoč.

Hvala vsem, ki so z nama sočustvovali in nama ob težkih dneh stali ob strani.

Zalujoča žena Kati in sin Milan

TOVARIŠ ŠEF, JUTRI ME NE BO NA DELO, KER IMAM PRAZNIK

